Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0149

Rozporządzenie o wylesianiu – wykaz krajów o niskim lub wysokim ryzyku

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2025/1093 z dnia 22 maja 2025 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 w odniesieniu do wykazu krajów o niskim lub wysokim ryzyku produkcji odnośnych towarów powodujących niezgodność odnośnych produktów z art. 3 lit. a), (2025/2739(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1093 z dnia 22 maja 2025 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 w odniesieniu do wykazu krajów o niskim lub wysokim ryzyku produkcji odnośnych towarów powodujących niezgodność odnośnych produktów z art. 3 lit. a)[1],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 995/2010[2], w szczególności jego art. 29 ust. 2,

– uwzględniając art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez

---

1 Dz.U. L, 2025/1093, 23.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1093/oj.

2 Dz.U. L 150 z 9.6.2023, s. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

Komisję[1],

– uwzględniając art. 115 ust. 2 i 3 Regulaminu,

– uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności,

– uwzględniając głosowanie plenarne w Parlamencie Europejskim z 14 listopada 2024 r. na temat rozporządzenia w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2023/1115 w odniesieniu do przepisów dotyczących daty rozpoczęcia stosowania,

Obawy dotyczące jakości danych i solidności metodologicznej

A. mając na uwadze, że proponowana klasyfikacja państw w kategoriach ryzyka na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/1115 nie odzwierciedla dokładnie obecnej sytuacji w danych państwach, ponieważ opiera się na nieaktualnych danych i nie uwzględnia wszystkich istotnych i dostępnych wskaźników ryzyka;

B. mając na uwadze, że rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1093 nie odzwierciedla dokładnie realiów w danych państwach, ponieważ nie uwzględnia kluczowych czynników rzeczywistych, w szczególności obecnej dynamiki użytkowania gruntów i degradacji lasów; mając na uwadze, że uznanie degradacji za czynnik ryzyka doprowadziłoby do zaklasyfikowania niektórych państw członkowskich w wyższych kategoriach ryzyka, podważając tym samym założenie, że łańcuchy dostaw w Unii są automatycznie klasyfikowane w kategorii niskiego ryzyka[2];

C. mając na uwadze, że kluczowe zmiany w zakresie zarządzania, tendencji wylesiania i mechanizmów egzekwowania, które zaszły od 31 grudnia 2020 r., czyli daty granicznej wskazanej w art. 2 rozporządzenia (UE) 2023/1115, nie zostały odpowiednio odzwierciedlone w metodologii;

D. mając na uwadze, że dane, na których opiera się klasyfikacja ryzyka, pochodzą przede wszystkim z globalnej oceny zasobów leśnych przeprowadzonej przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, przy czym najnowsze dane krajowe obejmujące pełne cykle pochodzą sprzed 2020 r., w związku z czym nie odzwierciedlają one odpowiednio lub sprawiedliwie niedawnych działań krajowych podjętych w celu zapobiegania wylesianiu, zaktualizowanej polityki użytkowania gruntów, poprawy monitorowania satelitarnego w czasie rzeczywistym ani najnowszych

---

1 Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

2 https://www.eea.europa.eu/publications/how-are-european-forest/how-are-european-forest-ecosystems-doing.

tendencji wylesiania w różnych krajach[1];

E. mając na uwadze, że metodologia klasyfikacji państw w kategoriach ryzyka nie jest przejrzysta w odniesieniu do sposobu ważenia różnych czynników ryzyka i nie uwzględnia różnorodności regionalnej w poszczególnych krajach; mając na uwadze, że budzi to poważne obawy co do uczciwości i wiarygodności metodologii klasyfikacji;

F. mając na uwadze, że metodologia klasyfikacji państw w kategoriach ryzyka jest błędna, ponieważ koncentruje się przede wszystkim na zagregowanych historycznych wskaźnikach wylesiania, a podejście to nie uwzględnia wielowymiarowego charakteru ryzyka wylesiania, gdyż nie obejmuje pełnego zakresu wskaźników określonych w art. 29 rozporządzenia (UE) 2023/1115;

G. mając na uwadze, że podejście leżące u podstaw obecnej metodologii ustanowionej w rozporządzeniu (UE) 2023/1115 nie zapewnia wystarczającej elastyczności, aby uwzględnić terminowe aktualizacje, co powoduje znaczną niepewność i potencjalną zmienność na rynkach;

H. mając na uwadze, że bez jasno określonego mechanizmu regularnej i przejrzystej ponownej oceny klasyfikacja państw w kategoriach ryzyka jest niedostosowana do zmieniających się warunków, co podważa zarówno skuteczność rozporządzenia (UE) 2023/1115, jak i funkcjonowanie światowych rynków towarowych;

I. mając na uwadze, że brak jasnych ścieżek umożliwiających państwom zmianę klasyfikacji w kategoriach ryzyka za pomocą widocznych postępów podważa rolę rozporządzenia (UE) 2023/1115 jako pozytywnego mechanizmu zachęcającego i ogranicza jego potencjał w zakresie stymulowania zrównoważonej transformacji w terenie,

Analiza wyzwań w odniesieniu do pierwszej kategorii ryzyka („państwa o niskim ryzyku”)

J. mając na uwadze, że kryterium utraty lasów netto w latach 2015–2020, stosowane do określenia kategorii niskiego ryzyka, o której mowa w art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) 2023/1115, uwzględnia całkowitą utratę obszarów leśnych, a nie wylesianie wąsko zdefiniowane w tym rozporządzeniu, a tym samym obejmuje obszary tymczasowej zmiany pokrywy leśnej lub gospodarkę leśną niezwiązaną ze zmianą użytkowania gruntów, co podważa spójność metodologiczną i pewność prawa;

K. mając na uwadze, że metodologia klasyfikacji państw w kategoriach ryzyka wprowadza względny próg wynoszący 0,2 % rocznej utraty

---

[1] https://www.fao.org/forest-resources-assessment/en.

obszarów leśnych oraz bezwzględny próg rocznej utraty lasów wynoszący 70 000 hektarów, przy czym nie przedstawia jasnego uzasadnienia tych konkretnych wartości; mając na uwadze, że niektóre kraje o wysokim poziomie wylesiania, takie jak Stany Zjednoczone, plasują się nieco poniżej progu bezwzględnego, co budzi wątpliwości co do obiektywności i solidności wybranych wskaźników;

L. mając na uwadze, że ocena ryzyka wylesiania w oparciu o ekspansję gruntów uprawnych wykorzystywanych na potrzeby odnośnych towarów zdefiniowanych w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2023/1115 oraz skalę produkcji zwierzęcej i produkcji drewna jest nieprecyzyjna; mając na uwadze, że uwzględnienie ogólnej produkcji drewna jako wskaźnika zastępczego ryzyka wylesiania budzi wątpliwości metodologiczne, ponieważ łączy legalną działalność leśną z wylesianiem wynikającym ze zmiany użytkowania gruntów;

Brak szczegółowości i uwzględnienia kontekstu

M. mając na uwadze, że obecny system obejmujący tylko trzy kategorie ryzyka jest niewystarczający, aby odpowiednio rozróżnić kraje o bardzo zróżnicowanych poziomach ryzyka wylesiania;

N. mając na uwadze, że brak zróżnicowanego podejścia może osłabić motywację bardziej ambitnych rządów do podejmowania dalszych działań, ponieważ w rzeczywistości penalizuje postęp i nie uwzględnia znaczących wysiłków na rzecz zwalczania wylesiania;

O. mając na uwadze, że Komisja powinna zająć się niedociągnięciami metodologicznymi obecnego systemu klasyfikacji obejmującego trzy kategorie przez rozważenie wprowadzenia czwartej kategorii – „o znikomym ryzyku” – aby odzwierciedlić rzeczywistość niektórych krajów lub regionów, w których ryzyko wylesiania lub degradacji lasów jest faktycznie znikome ze względu na solidne ramy prawne, niską dynamikę zmiany użytkowania gruntów i praktyki zrównoważonego gospodarowania gruntami;

P. mając na uwadze, że obecny system może prowadzić do nadmiernego uproszczenia ryzyka wylesiania przez przyznawanie statusu krajom na podstawie przestarzałych danych lub średnich krajowych, co może stworzyć fałszywe poczucie bezpieczeństwa i potencjalnie ograniczyć obowiązek należytej staranności w odniesieniu do produktów pochodzących z obszarów, na których utrzymuje się nielegalne wylesianie;

Q. mając na uwadze, że chociaż obecne dane wskazują na zlokalizowany wzrost wylesiania w niektórych regionach świata, zmiany te uwypuklają potrzebę szczegółowego i specyficznego dla danego regionu monitorowania zamiast statycznej krajowej klasyfikacji ryzyka, która stwarza ryzyko błędnego określenia ogólnej tendencji i ignorowania postępów lub niepowodzeń regionalnych;

R. mając na uwadze, że wiarygodne i długoterminowe badania, takie jak „Deforestación en la Amazonía: Pasado y Futuro” [Wylesianie w Amazonii – przeszłość i przyszłość][1], opublikowane w 2023 r. przez Amazońską Sieć Georeferencyjnych Informacji Społeczno-Środowiskowych, pokazują złożoność i zmienność dynamiki wylesiania spowodowanego cyklami politycznymi, poziomami egzekwowania prawa i lokalnymi warunkami społeczno-gospodarczymi, a zatem wskazują na potrzebę bardziej elastycznego podejścia uwzględniającego kontekst zamiast sztywnych wskaźników krajowych;

S. mając na uwadze, że obecny model klasyfikacji ryzyka nie uwzględnia zmienności światowych rynków towarowych, na których wahania cen, dynamika handlu i zmiany popytu mogą szybko zmienić presję związaną z wylesianiem;

T. mając na uwadze, że klasyfikacja ryzyka powinna również umożliwiać stworzenie regulowanego mechanizmu kompensacyjnego, mającego zastosowanie wyłącznie poza obszarami pierwotnymi lub obszarami o wysokiej różnorodności biologicznej;

Obawy dotyczące sprawiedliwości, legalności i globalnego zaangażowania

U. mając na uwadze, że obecny krajowy system wskaźników może zniechęcać do współpracy i wymiany danych przez państwa produkujące odnośne towary, zwłaszcza jeżeli uznają one klasyfikację państw w kategoriach ryzyka za niesprawiedliwą lub motywowaną politycznie; mając na uwadze, że wspieranie wzajemnego zaufania i zaangażowania wymaga sprawiedliwego, opartego na dowodach i na współpracy podejścia, które zachęca do przejrzystości i rozliczalności, a nie do stosowania represyjnych oznaczeń;

V. mając na uwadze, że organizacje środowiskowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego z krajów produkujących odnośne towary wyraziły obawy co do braku inkluzywnych konsultacji przy opracowywaniu krajowego systemu wskaźników, podkreślając znaczenie procesów partycypacyjnych z udziałem społeczności rdzennych, lokalnych zainteresowanych stron i władz regionalnych;

1. uważa, że rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1093 wykracza poza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (UE) 2023/1115;

2. wzywa Komisję do uchylenia rozporządzenia wykonawczego (UE) 2025/1093;

---

1 https://infoamazonia.org/wp-content/uploads/2023/03/DEFORESTACION-AMAZONIA-2025_21032023.pdf.

3. apeluje do Komisji o przegląd krajowego systemu wskaźników w celu zagwarantowania, że będzie on opierać się na aktualnych danych, umożliwiać zróżnicowanie regionalne i uwzględniać przejrzyste ważenie wskaźników ryzyka;

4. wzywa Komisję do ustanowienia jasnych, określonych w czasie i przejrzystych procedur regularnej ponownej oceny klasyfikacji ryzyka w poszczególnych krajach na podstawie wymiernych postępów i aktualnych danych naukowych;

5. podkreśla znaczenie współpracy z krajami produkującymi odnośne towary i zainteresowanymi stronami w drodze inkluzywnych i partycypacyjnych procesów oraz zapewnienia wsparcia dla reform gospodarki leśnej i systemów identyfikowalności;

6. apeluje o środki uzupełniające, takie jak partnerstwa na rzecz lasów, pomoc techniczna i zachęty do sprawiedliwego handlu, które będą towarzyszyć procesowi analizy wskaźników i promować zrównoważoną transformację w regionach produkujących towary;

7. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.